

Mariamottagning Mellersta Skåne

SLUTRAPPORT 2018-09-01-2019-12-31

HANNA ECKERBOM HOLMBERG

INNEHÅLL

Sammanfattning	2
Projektamn	2
Projektägare och samverkansparter.....	2
Bakgrund och problembeskrivning.....	3
Syfte och mål	3
Organisation	3
Ledning.....	3
Styrgrupp.....	3
Ledningsgrupp.....	4
Finansiering och andra resurser	5
Resultat och aktiviteter	6
Rutiner integrerad verksamhet	6
Anhöriga och närstående.....	6
Statistik.....	7
Kompetensutveckling.....	7
Samverkan och kommunikation.....	8
Extern utvärdering.....	9
Summering	9
Referenser	10

SAMMANFATTNING

Ansökan om att starta en Mariamottagning i Mellersta Skåne gjordes 2016 till Lunds Samordningsförbund, Samordningsförbundet Burlöv-Staffanstorp, Samordningsförbundet Finsam Kävlinge-Lomma samt Samordningsförbundet MittSkåne.

Under 2018 rekryterades personal genom en gemensam rekryteringsprocess. Tillgång till de nyrenoverade lokalerna på Sparta gavs 20180917. Färdigställande av lokaler och säkerställande av den fysiska arbetsmiljön. Telefonrådgivning och remissmottagning öppnade 2018-10-15. Projektiden avslutades 2019-12-31. Extern utvärdering genomförs genom Tranqvist utvärdering och delges styrgrupp i maj 2020.

PROJEKTNAMN

Mariamottagning Mellersta Skåne

PROJEKTÄGARE OCH SAMVERKANSPARTER

Huvudmän för projektet delas i samverkan mellan socialförvaltningarna i Burlöv, Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge och Lunds kommun samt Vuxenpsykiatri och Barn- och Ungdomspsykiatri och Primärvården. Samverkansavtal är upprättat mellan parter. Förvaltning psykiatri och habilitering och Lunds kommun har ett delat huvudmannaskap för verksamheten. Finsam har varit delaktiga och representerade i styrgrupp.

Finsam

BAKGRUND OCH PROBLEMBESKRIVNING

Som underlag till projektansökan fanns den kartläggning som gjordes 2015-2016, Mariamottagning Lund med omnejd. Mariamottagningar har i Skåne sedan tidigare funnits på tre ställen och syftat till att undvika dubbelarbete och skapa samordningsvinster för målgruppen. En Mariamottagning ska erbjuda lättillgänglig information, rådgivning och behandling.

SYFTE OCH MÅL

En Mariamottagning i mellersta Skåne syftar till att möjliggöra en sammanhållen vårdkedja för unga under 24 år med alkohol- eller drogproblem. Målet är att med en samlad organisation arbeta med skadligt bruk av substanser och erbjuda hjälp i ett så tidigt skede som möjligt. I projektansökan nämns även målen att ge resurs- och tidsvinster och minimera mänskligt lidande. Det långsiktiga målet är att minska utanförskap och skapa en effektiv och god vård för målgruppen. Ungdomar och unga vuxna är en högriskgrupp för alkohol- och droganvändning och stöd ska finnas lättillgängligt så att skolgång kan fullföljas och ge möjlighet för den unge att ta sig vidare ut i livet. Målet under projektiden har varit att implementera mottagningen för att därefter vara en reguljär verksamhet. Målet har varit att erbjuda ungdomar och deras närstående eller anhöriga information, rådgivning, stödjande samtal samt öppenvårdsbehandling för substansbruk. Även närstående vars barn inte är aktuella ingår i målgruppen. Verksamheten ska följa samma framtagna koncept som övriga Mariamottagningar i Skåne, med utgångspunkt i Rapport och slutsatser "Maria Kokbok" samt nationella riktlinjer och handlingsplaner regionalt och nationellt.

Verksamheten ska vara lättillgänglig och ett komplement och stöd till de insatser som görs för målgruppen i kommunerna, inom primärvården och inom psykiatrin område Lund. Verksamheten har även målet att arbeta förebyggande genom att utveckla metoder för att nå ungdomar och föräldrar som vanligtvis inte söker sig till sedvanlig öppenvård.

ORGANISATION

LEDNING

STYRGRUPP

Ansvaret för ledning och styrning av Mariamottagning Mellersta Skåne utgörs av en styrgrupp där verksamhetschefer med ekonomi och verksamhetsansvar ingår. Styrgruppen har sammanträtt två gånger per år och vid ett extra tillfälle i samband med invigning av verksamheten.

REPRESENTANTER STYRGRUPP PROJEKTTIDEN:

Burlöv, Anders Moberg

Eslöv, Jörgen Larsson

Hörby, Kristin Obad

Höör, Christina Håkansson Jönsson

Kävlinge, Anneli Nilsson, ersattes under 2019 av Liliana Pekalska

Lund, Ricardo Espinoza ersattes under 2019 av Ann-Charlott Johansson

BUP, Eva-Lena Palm

VUP, Yvonne Rosberg

Primärvård, Petra Vogt

Finsam, Bengt Selander

Adjungerad samordnare, Hanna Eckerbom Holmberg

LEDNINGSGRUPP

Utöver styrgrupp har en ledningsgrupp för verksamheten, bestående av samordnare och närmsta arbetsledare för de ingående medarbetarna i mottagningen, sammanträtt en gång i månaden. Ledningsgruppen deltar även vid verksamhetsdagar och andra sammanhang utifrån behov. Ledningsgruppen följer upp den dagliga verksamheten och har ansvarat för att samverkansavtalet följs. Representanter från ledningsgruppen har deltagit i samverkan med övriga Mariamottagningar i Skåne. Enhetschefer har deltagit i uppbyggnaden av verksamheten och ansvarat för att säkerställa arbetsmiljö och rutiner för mottagningen i samarbete med samordnare. Ledningsgruppen har utvecklat en gemensam struktur för en integrerad verksamhet. Hänsyn tas till huvudmännens egna riktlinjer och rutiner samtidigt som mottagningens specifika behov tillgodoses. Förtydligande av arbetsuppgifter för samordnare har tagits fram samt rutiner för hot- och våld och systematiskt arbete med brand och säkerhet. Samordnare leder det dagliga arbetet på plats i verksamheten samt arbetar med stort fokus på samverkan, struktur och stöd i det dagliga arbetet samt även med behandlingsarbete.

TEAM

Region Skåne, Psykiatri och habilitering

Division psykiatri bemannar och bekostar mottagningen med:

- 1 heltidsbefattning som sjuksköterska
- 0,50 befattning som kurator
- 0,2 medicinsk sekreterare
- 0,10 befattning som läkare med specialistkompetens i psykiatri
- 0,5 samordnare/projektledare

Utöver ovanstående tjänster har ST-läkare från BUP under 2019 varit placerad på mottagningen i motsvarande omfattning 0,10 under vår- och hösttermin. Sedan 190901 har tillfällig förstärkning gjorts med 0,5 kurator.

Kommun

Anslutna kommuner bekostar tjänster där Lunds kommun bär arbetsgivaransvar och bemannar med:

- 2,0 heltidsbefattningar socionom
- 0,5 samordnare/projektledare

FINANSIERING OCH ANDRA RESURSER

I samverkansavtal gällande Mariamottagning mellersta Skåne beskrivs finansiering för verksamheten. Förvaltning Psykiatri och Habilitering och Lunds kommun har ett delat huvudmannaskap för verksamheten. Lokalerna hyrs av Förvaltning Psykiatri och Habilitering och Lunds kommun faktureras för halva kostnaden. Likaså delas löpande gemensamma omkostnader i två delar mellan Regionen och Lunds kommun, som i sin tur fakturerar övriga deltagande kommuner. Undantag är IT och telefoni där varje huvudman direkt står för kostnaden gällande enskilda medarbetare.

Under hösten 2019 fick de fem Mariamottagningarna i Skåne stimulansmedel om 2,5 miljoner kronor inom överenskommelse om insatser inom området psykisk hälsa. Medel kan gå till gemensam kompetensutveckling, målgruppsanpassade insatser och gemensamma investeringar. Gemensamma aktiviteter har planerats med Maria Skånes mottagningar. Aktiviteter har bestått av en utbildning i trauma, nätverkskonferens med internat för erfarenhetsutbyte och arbete med revidering av "Maria Kokbok". Gemensamma aktiviteter kring grafisk profil och gemensamma kommunikationsmaterial för målgruppen planeras. Mariamottagning Mellersta Skåne har även rekvirerat pengar för mottagnings specifika kostnader i form av utbildning, investering i lokaler och arbetsmaterial.

RESULTAT OCH AKTIVITETER

Första kvartalet innebar ett intensivt arbete med att iordningsställa lokaler och få stödfunktioner, postgång och städ att fungera. Målet har varit att skapa en attraktiv mottagning som är patientsäker och effektiv. Fokus var även att utveckla team och ledning samt få en fungerande veckostruktur och behandlingsflöde. Flertalet rutiner, mötesformer och dokument har reviderats och utvärderats allt eftersom erfarenheter och utvärdering visat på nya behov. Grunden för framtagande av rutiner har varit att identifiera målgruppens behov, vilket lagrum och riktlinjer som finns, söka samordningsvinster för den unge och möjliggöra ett effektivt teamarbete. Delaktighet, diskussion och lösningsfokus har genomsyrat teamets arbete. Samordnarens roll har syftat till att samla ihop, dokumentera, följa upp och vid behov justera i efterhand. Nära tillgång till stöd i ledning och styrgrupp samt övriga Mariamottagningars erfarenheter har varit betydelsefulla. Studiebesök av Maria Malmö, Maria Skåne Nordväst samt en nätverksträff med samtliga Mariamottagningar var viktiga aktiviteter under projektiden. Mottagningen har på olika nivåer och olika sätt deltagit i ett Marianätverk med övriga Skånes fyra mottagningar. En del av höstens arbete innefattade förberedelser och genomförande av ett två dagars internat med övriga mottagningar för arbete med mottagningars uppdrag, likvärdighet och utveckling.

RUTINER INTEGRERAD VERKSAMHET

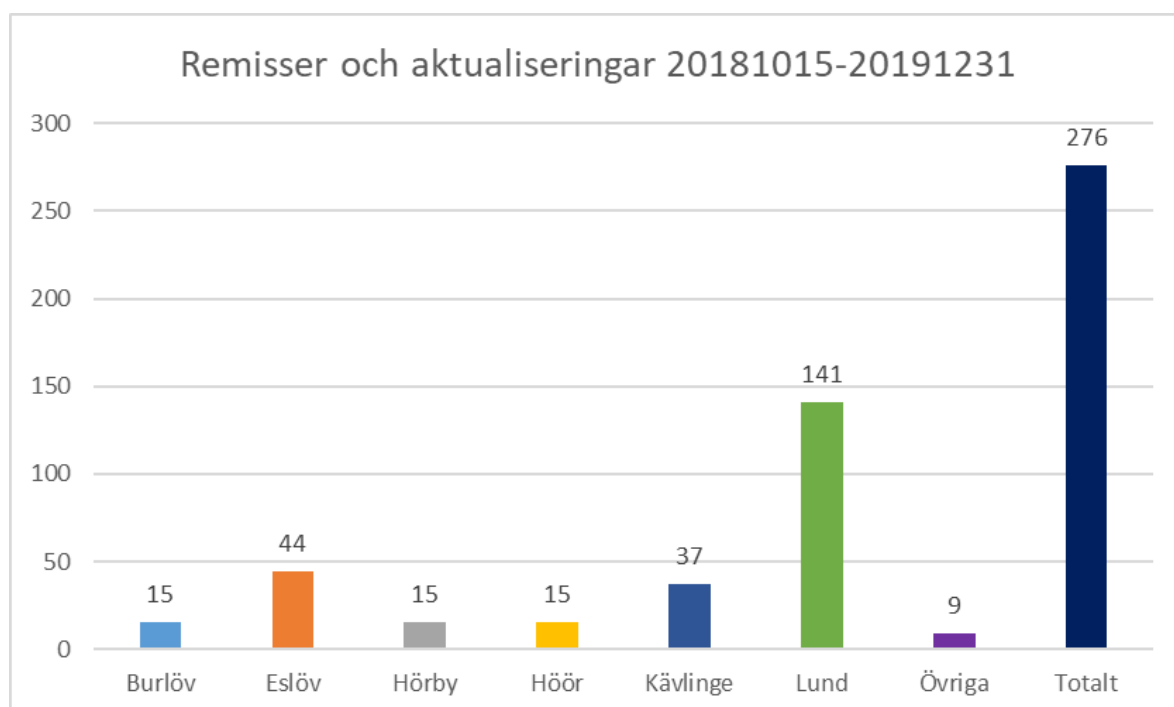
Stor vikt har lagts vid framtagande av rutiner för regionens dokumentation, tvärprofessionella bedömningar och behandlings- och teamkonferenser. Teamet har även arbetat med att säkerställa dokumentation och att upprätta vårdplaner, besöksregistrering samt KVÅ-koder utifrån Hälso- och sjukvårdslagen. Här har mottagningen fått arbeta med att hitta säkra rutiner som passar den integrerade mottagningen och att mottagningen möter både minderåriga och myndiga ungdomar. Stöd och vägledning för framtagandet av rutiner har sökts av övriga Mariamottagningar som i vissa frågor och rutiner gör olika. Att arbeta för ökad likriktning mellan Maria Skånes mottagningar är en uttalad önskan och att skapa fler gemensamma rutiner och likvärdighet i utbud, tillgänglighet och målgrupp. Mottagningen har deltagit i Maria Skånes arbete med revidering av "Maria Kokbok" och deltagit i flertalet gruppträffar mellan behandlingspersonal, sjuksköterskor, läkare och ledning.

ANHÖRIGA OCH NÄRSTÅENDE

Målet att arbeta med anhöriga har prioriterats under hösten 2019 då medarbetare utbildades i CRAFT tillsammans med kollegor inom Lunds kommun. Anhöriga och föräldrar tar mycket ofta den första kontakten med mottagningen för att aktualisera en ungdom. Anhöriga involveras i övrig behandling utifrån föräldrastöd, familjesamtal och i egna samtal. Efter utbildning i CRAFT har fokus varit att implementera metoden och medarbetare har utvecklat materialet för att passa både individuellt och i grupp. Första CRAFT-gruppen blev mycket uppskattad av deltagare och ses som ett viktigt komplement till övrigt utbud. Deltagare rekryterades dels från pågående kontakter men även från anhöriga som specifikt sökt sig till CRAFT-gruppen.

STATISTIK

Remissförfarande, telefonrådgivning och aktualiseringar via drop-in eller telefon kom igång direkt efter öppning oktober 2018. Inflödet har i förhållande till bemanningen varit stort sedan start och från samtliga kommuner. Under projekttiden har statistik följts noga med lägesrapporter kvartalsvis. Uppföljning av söktrycket kommunvis har gjorts och aktiviteter för samverkan och marknadsföring har delats och förstärkts där mottagningen har haft färre sökande. Ett högt söktryck har märkts av under mitten av skolterminerna och tillgängligheten har i dessa perioder varit sämre än önskat. Under projekttiden har mottagningen tagit emot 276 remisser eller aktualiseringar. Statistik beskrivs vidare i Tranquist utvärdering.

KOMPETENSUTVECKLING

Den formella och reella grundkompetensen hos medarbetare är hög. Tillsammans med ledningsgrupp och team har utbildningssatsningar gjorts för att tillgodose målgruppens behov och för att säkerställa kvaliteten. Kompetensutvecklingsplan har grundat sig i rekommendationer från "Maria Kokbok" samt rådande riktlinjer för behandling. Utbildningar har genomförts i UngDOK med tillhörande konferens genom IKMDOK, Linnéuniversitetet. Medarbetare har även utbildats i Återfallsprevention, A-CRA och CRAFT. En medarbetare har slutfört en grundläggande psykoterapiutbildning i KBT.

SAMVERKAN OCH KOMMUNIKATION

En nyetablerad verksamhet som inte funnits i området tidigare har stort behov av att informera, sprida kunskap och nå unga, föräldrar, närstående samt yrkesverksamma som möter målgruppen. Mariakonceptet klingar bekant för flera men behovet av att sprida specifik kunskap om verksamheten samt dess innehåll och uppdrag har behövts. Med stöd av kommunikatörer i både region och kommun har mottagningen tagit fram presentationsmaterial, hemsidor, innehåll på 1177, foldrar och affischer. Medarbetare har informerat och tagit emot studiebesök i 77 stycken verksamheter. Mottagningen och medarbetare har under året fått ökade kunskaper om andra redan etablerade verksamheter samt kännedom om vilka stöd- och vårdinsatser som mottagningen kan kroka arm i.

När söktrycket varit som högst blir tillgängligheten och flexibiliteten sämre i möjligheten till samverkan och gemensamma möten. Det har exempelvis i perioder varit svårt att delta i möten på annan plats. Efterfrågan på studiebesök och information har varit högre än vad mottagningen har kunnat ge. Med nuvarande bemanning har mottagningen inte haft möjlighet att avsätta resurser för att delta i föräldramöten, utbilda personal i skola, socialtjänst och vård, även om detta har efterfrågats av flera.

De sex kommuner som varit med under projektiden är olika organiserade utifrån befolkning och utbud. Prioriterat har varit att bygga nätverk och sprida kännedom om mottagningen i samtliga kommuner. Samverkan har skett med de egna huvudmännen samt dess viktiga samarbetspartners i form av exempelvis arbetsmarknadsinsatser, annat stöd som ges av myndighet efter beslut av socialtjänst, övrig psykiatri och primärvård. Prioriterade samverkanspartners i uppstarten var och är fortsatt elevhälsoteam där det varit olika lätt att få till en strukturerad samverkan. De skolor och kommuner som har ett strukturerat och övergripande elevhälsoteam mellan skolenheter har mottagningen på ett enkelt sätt skapat kontaktvägar med och träffat i olika sammanhang. Även Ungdomsmottagning, Unga vuxna och Studenthälsan kan nämnas som några av flera viktiga samverkanspartners. Styrgruppsrepresentanternas kontaktvägar och delaktighet har varit mycket betydelsefulla för etableringen.

Lokalpress och media har vid flera tillfällen skrivit om mottagningen vilket vid samtliga tillfällen genererat nya förfrågningar och aktualiseringar på mottagningen. Kommunikatörer i både region och kommun har varit involverade och bistått med sin expertkunskap. Övriga Mariamottagningar har även hänvisat sökande till mottagningen utifrån den geografiska tillhörigheten. Maria Malmös Tramadolprojekt har fått stor uppmärksamhet och spridits brett i regionen vilket även satt övriga Mariamottagningar i ljuset.

EXTERN UTVÄRDERING

Styrgruppen anlitate Tranquist utvärdering för genomförande av budgeterad utvärdering. Beslut att denna genomförs efter projekttidens slut och presenteras vid styrgrupp maj 2020.

SUMMERING

Under projekttiden har verksamheten öppnat och tagit emot målgruppen för rådgivning, stöd och behandling. Stor vikt har lagts vid att organisera en integrerad verksamhet på alla nivåer och funktioner inom teamet som syftar till att ge mervärde för målgruppen. Aktiviteter och samverkan har skett i syfte att göra mottagningen känd och attraktiv för målgruppen. Mottagningen har nått 276 unga samt deras närstående som presenterats närmare i kvartalsvisa lägesrapporter. Efter projekttiden har verksamhetsmål för år 2020 tagits fram där analys av projekttiden samt Tranquist utvärdering kommer ligga till grund.

REFERENSER

Rapport och slutsatser Utskott Mariamottagningar, "Maria Kokbok"

Samverkansavtal gällande Maria mottagning mellersta Skåne

Socialstyrelsen *Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende*

Sveriges Kommuner och Regioner *Handlingsplan mot missbruk och beroende för åldersgruppen 13-29*